

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Martina Kříže v právní věci **žalobců: a) I. D.,** bytem N., K., **b) L. N.,** bytem S., K., proti **žalované: Česká advokátní komora,** se sídlem Národní 16, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 4. 2015, č. j. 917, 918/15,

t a k t o :

- I. Žádost žalobců o ustanovení zástupce pro řízení se zamítá.**
- II. Žaloba se v části směřující proti rozhodnutí České advokátní komory ze dne 17. 4. 2015, č. j. 917,918/15 z a m í t á .**
- III. Žaloba se v části týkající se zaplacení náhrady nemajetkové újmy ve výši 100 000 Kč o d m í t á.**
- IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobci se podanou žalobou domáhají zrušení rozhodnutí žalované ze dne 17. 4. 2015, č. j. 917,918/15 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaná rozhodla tak, že žalobcům nebyl určen advokát k poskytnutí bezplatné právní služby dle § 18 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“).

Žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla, že žalobci požádali o určení advokáta k poskytnutí právní služby ve věci žaloby o náhradu škody a nemajetkové újmy proti žalovanému „Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti“, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 (dále jen „obvodní soud“) pod sp. zn. 18 C 380/2014. Žalobci uvedli jména dvou advokátů, kteří jim měli odmítnout poskytnout právní služby, a dále předložili kopii usnesení ze dne 27. 2. 2015, č. j. 18C 380/2014 – 68 (dále jen „usnesení ze dne 27. 2. 2015“), jímž obvodní soud z důvodu zcela bezúspěšného uplatňování práv zamítl jejich žádost o ustanovení zástupce. Žalobci však nedoložili, že by se proti tomuto usnesení odvolali a využili tak řádného opravného prostředku, v němž by mohli uvést všechny právně významné skutečnosti. Žalovaná tedy žalobce vyzvala, aby s ohledem na závěr citovaného usnesení sdělili, zda na návrhu na určení advokáta trvají, neboť i případně určený advokát má právo odmítnout poskytnout právní službu pro zjevně bezdůvodné uplatňování či bránění práva (§ 18 odst. 2 zákona o advokacii). Žalobci žalované sdělili, že na svém návrhu trvají a dodali, že na Zlínsku oslovili 32 advokátů, z nichž řada je odmítla pro zaneprázdnění, další skupina proto, že se obávali o vlastní život. Žalovaná dospěla k závěru, že žalobci neprokázali naplnění zákonných podmínek v rozsahu § 18 odst. 2 věta první zákona o advokacii, neboť předložili pouze usnesení ze dne 27. 2. 2015, přičemž nevyužili všech zákonných prostředků k zajištění si právní pomoci způsobem stanoveným zvláštními právními předpisy. Žalobci jsou povinni předložit soudu natolik relevantní skutečnosti a důkazy, aby soud již při předběžném posouzení věci nemohl tak jednoznačně a beze všech pochybností dospět k závěru o zjevné bezúspěšnosti uplatňování práva. Institutem určení advokáta dle § 18 zákona o advokacii nelze nahrazovat generální právní pomoc. Z přípisu žalobců ze dne 8. 4. 2015, kde sami uvádějí rozsah a náročnost celé kauzy, je evidentní, že jimi požadovaná právní pomoc překračuje meze jedné právní služby, kterou by jim mohl určený advokát případně poskytnout. Na určení advokáta žalovanou není právní nárok a je pouze na žadateli, zda prokáže beze všech pochybností, že využil všech možností upravených právním řádem k zajištění si právní pomoci, a přesto se mu nepodařilo zajistit si právní službu.

Žalobci v žalobě proti napadenému rozhodnutí uvedli, že jsou naprosto práva neznalí, a neví, jak postupovat, aby úspěšně hájili před soudem svá práva a oprávněné zájmy. Žalobci měli za to, že se v období let 2010 až 2014 stali obětí série extrémně nelidských zločinů, na nichž se podíleli policisté, státní zástupci a osoby ze státní správy. Z důvodu několikaletého nepředstavitelného utrpení a příkoří se žalobci stali těžce doživotně zdravotně postižení a invalidní. Žalobci požádali Ministerstvo spravedlnosti o odškodnění a následně se obrátili na obvodní soud, kde je jejich případ veden pod sp. zn. 18 C 380/2014. Obvodní soud však žalobcům odmítá ustanovit zástupce v řízení a jejich věc předem označuje za bezúspěšné uplatňování práva s odůvodněním, že žalobci neumí se soudem komunikovat. Soud odmítl žalobu žalobců za situace, kdy neprovedl ani jeden z 200 důkazů, a nedal žalobcům šanci podanou žalobu zpřehlednit a doplnit advokátem, byť ví, že žalobci toho nejsou pro své základní vzdělání a zdravotní postižení schopni. Žalobci požádali žalovanou o určení advokáta k poskytnutí právní služby, spočívající v soupisu odvolání proti usnesení obvodního soudu „č. j. 18 C 380/2014“. Žalovaná však napadeným rozhodnutím bez nařízení jednání rozhodla, že žalobcům nebude určen advokát k poskytnutí bezplatné právní služby.

Dle názoru žalobců je napadené rozhodnutí postaveno na ničím nepodložených spekulacích obcházejících skutečný stav věci, když majetkové, sociální, příjmové a výdajové poměry žalobců svědčí pro ustanovení advokáta. Není možné tvrdit, že ve věci žalobců vedené před obvodním soudem jde o předem bezúspěšné uplatňování práva. Žalovaná do napadeného rozhodnutí demagogicky pouze okopírovala „podlé lži“ obvodního soudu uvedené v usnesení ze dne 27. 2. 2015 a rozhodovala bez známosti věci. Žalovaná se tak dle

názoru žalobců spolupodílí na porušení a odejmutí jejich práv vyplývajících z Listiny základních práv a svobod. Žalovaná též porušila zákon o advokacii, když o věci žalobců naprosto nic neví, předjímá závěry a uráží oba žalobce v tom, že by jejich případ byl zjevně bezdůvodným uplatňováním práva. Není pravda, že by se žalobci proti usnesení ze dne 27. 2. 2015 neodvolali, neboť v zákonné lhůtě podali blanketní odvolání, o němž předpokládali, že jeho odůvodnění doplní až určený advokát. Žalobci neví, jaké jsou právně významné skutečnosti, které měli dle názoru žalované do odvolání uvést, a právě za tímto účelem požádali žalovanou o určení advokáta. Žalovaná neví, o čem v řízení o určení advokáta rozhoduje, když tvrdí, že žalobci byli povinni soudu předložit relevantní skutečnosti a důkazy; žalobci z právní nevzdělanosti neumí se soudem jednat, neví, jak napsat podání soudu a co mají vykonat. K poukazu žalované na nepřiměřené využití institutu žádosti o určení advokáta žalobci poukázali na to, že rozsah jejich kauzy jim nelze klást za vinu. Tvzení o nemožnost určit advokáta pro rozsah věci považovali žalobci za zástupný důvod napadeného rozhodnutí.

Žalobci konstatovali, že žalovaná si tvrzení obvodního soudu o údajném bezúspěšném uplatňování práva neověřila např. nařízeným jednáním. Žalovaná přitom znala okolnosti extrémního případu žalobců, s nímž si žalobci nikdy nemohli poradit tak, aby úspěšně hájili svá práva před soudem. Žalobci konstatovali, že jim žalovaná znemožnila uplatňovat a bránit jejich práva u soudu, a porušila tak jejich právo na právní pomoc a zásadu rovnosti účastníků soudního řízení. Jednání žalované žalobce zcela otevřeně dehonestuje a poškozuje nejen v soudním řízení vedeném pod sp. zn. 18 C 380/2014, ale i ve více případech. Jednání žalované pocitují žalobci velmi tíživě, neboť jim způsobuje závažné, až existenční újmy po zbytek jejich života. Z tohoto důvodu žalobci vedle projednání žaloby dle zákona č. 150/2002 Sb. současně požádali o zadostiučinění ve formě morálního a peněžitého plnění. Žalobci závěrem žaloby navrhli, aby soud napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost a vyslovil, že žalovaná je povinná: zdržet se dalšího poškozování a zasahování do práv žalobců; obstarat žalobcům pro řízení vedené pod sp. zn. 18 C 380/2014 právní zastoupení advokátem; uhradit každému ze žalobců náhradu za nemajetkovou újmu ve výši 100 000 Kč; a nahradit žalobcům náklady řízení.

Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě předně upozornila na rozdíly mezi *určením* advokáta žalovanou a *ustanovením* advokáta soudem. Žalovaná shrnula dosavadní průběh souvisejících řízení, přičemž uvedla, že pro podání žalobců je příznačné, že neuvedli popis konkrétního jednání osob, které měli dle jejich názoru jednat protizákonně, ale používají jen obecné proklamace. Tomuto závěru nasvědčuje i rozhodnutí obecných soudů o tom, že žaloba žalobců je zřejmě bezúspěšným uplatňováním práva. Soudy neočekávají od jakéhokoli žalobce precizní podání s právní argumentací, ale vždy musí žádat podrobné skutkové vyličení události – a takového popisu žalobci evidentně schopni jsou. Žalovaná uvedla, že po doručení podání žalobců ze dne 8. 4. 2015 bylo zřejmé, že žalobci nemohou předložit pravomocné rozhodnutí soudu o tom, že jim byl či nebyl ustanoven zástupce pro řízení. Ke dni 17. 4. 2015 (den vydání napadeného rozhodnutí) měla žalovaná k dispozici informaci (důkaz) o tom, že usnesení ze dne 27. 2. 2015 nebylo pravomocné. I kdyby žalovaná věděla, že ke dni 17. 4. 2015 bylo proti usnesení ze dne 27. 2. 2015 podáno odvolání, tak žalobci by byli stále v postavení, v němž nebylo soudem pravomocně posouzeno, zda jim soudní moc zástupce pro řízení ustanoví či nikoli. Žádost žalobců (o určení advokáta) je tak předčasná. Prostřednictvím určování advokátů nelze konstruovat jakési všeobecné zmocnění v tom smyslu, aby určený advokát zajišťoval žadateli právní služby v jakékoli otázce, kterou žadatel naformuluje. V napadeném rozhodnutí již žalovaná neopakovala fakt, že i případně určený advokát může dospět ke stejnému závěru, jaký učinil nalézací soud, tedy k závěru o tom, že to, co žadatel poptává, je zřejmě bezdůvodné uplatňování práva. Nelze pochopitelně

spekulovat, zda by případně určený advokát takový závěr s jistotou učinil, ale míra pravděpodobnosti takového závěru je vysoká a prakticky se může blížit jistotě (když k takovému závěru dospěl již soud). Žalovaná byla toho názoru, že při vydávání napadeného rozhodnutí nepostupovala demagogicky ani spekulativně. Žalovaná není soudem a nemůže činit závěry, zda tvrzení žalobců uplatněná v řízení vedeném pod sp. zn. 18 C 380/2014 jsou či nejsou prokázána, takový závěr nicméně již učinil obvodní soud v rámci posuzování žádosti žalobců o ustanovení zástupce pro řízení. Žalobci zmiňované odvolání nebylo dle jeho obsahu či formy blanketním odvoláním a ke dni vydání napadeného rozhodnutí nebylo ani zřejmé, zda bylo toto odvolání podáno. Polemika žalobců o tom, zda v řízení před obvodním soudem uvedli všechny významné skutečnosti pro rozhodnutí o ustanovení zástupce, není (s ohledem na obsah usnesení ze dne 27. 2. 2015) namístě. Žalovaná považovala napadené rozhodnutí za správné po formální i věcné stránce a navrhla, aby soud žalobu zamítl.

Žalovaná dodala, že žalobci se podanou žalobou domáhají vydání dalších dvou výroků soudního rozhodnutí; žalovaná navrhla, aby soud oba tyto uplatněné nároky (tj. návrh na vyslovení povinnosti žalované obstarat žalobcům právní zastoupení a uhradit náhradu za nemajetkovou újmu ve výši 100 000 Kč) odmítl, resp. zamítl.

Na vyjádření žalované reagovali žalobci replikou, v níž např. uvedli, že opakovaně prokázali, jak organizovaný zločin ovládá policii i státní zastupitelství, že texty za ně skládají a píší známí, že pouze žalobcům určený advokát dokáže komplexně právně posoudit využití důkazů atp.

K procesním aspektům dané věci soud uvádí, že žalobci již v žalobě požádali o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení. Soud usnesením ze dne 28. 12. 2015, č. j. 9 Ad 18/2015 – 80, rozhodl o jejich žádostech tak, že žalobcům přiznal částečné osvobození od soudních poplatků v rozsahu 90 % výše poplatku a žádost o ustanovení zástupce pro řízení zamítl. Proti tomuto usnesení podali žalobci kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 19. 4. 2016, č. j. 3 As 21/2016 – 35, zamítl. Na to reagovali žalobci několika podáními, v němž např. uvedli, že soudy v případě žalobkyně a) zlovolně zkreslili její poměry; že žalobkyně a) je v pracovní neschopnosti, není schopna komunikovat se soudem a vzhledem ke své zdravotní indispozici má velké problémy s cestováním; že žalobce b) je v totální sociální nouzi a bez jakýchkoli disponibilních prostředků; že oba žalobci nezaviněně žijí pod hranicí bída; že proti práva neznalým žalobcům stojí kvalitní advokáti žalované; že došlo k porušení práva žalobců na spravedlivý proces; že mají ustanoveny advokáty v jedenácti jiných soudních řízeních atd.

Soud posoudil tato podání jako novou žádost žalobců o ustanovení zástupce pro řízení a dospěl k závěru, že argumenty žalobců nemohou nijak zpochybnit závěr vyslovený již v usnesení ze dne 28. 12. 2015, č. j. 9 Ad 18/2015 – 80, tedy názor soudu, že zákonnost napadeného rozhodnutí lze přezkoumat již na základě námitek uplatněných v žalobě, a není tak třeba žalobní tvrzení doplňovat či upřesňovat. Soud tedy konstatuje, že ustanovení zástupce není nezbytně nutné k ochraně práv žalobců, a nejsou tak ani splněny podmínky § 35 odst. 8 věta první před středníkem zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Soud tak výrokem I. tohoto rozsudku opakovanou žádost žalobců o ustanovení zástupce zamítl.

Městský soud v Praze následně přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, podle § 65 a násl. s. ř. s. Rozhodl přitom bez jednání, neboť dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky § 76 odst. 1 s. ř. s.

Žaloba není důvodná.

Podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii ten, kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani se nemůže domoci poskytnutí právních služeb podle tohoto zákona, má právo, aby mu Komora na základě jeho včasného návrhu advokáta určila. V téže věci však může být žadateli určen Komorou advokát pouze jednou; to neplatí, odmítne-li v této věci dříve určený advokát poskytnout právní služby z důvodů uvedených v § 19. V rozhodnutí o určení advokáta Komora vymezí věc, v níž je advokát povinen právní služby poskytnout, jakož i rozsah těchto služeb. Komora může v rozhodnutí o určení advokáta stanovit i další podmínky poskytnutí právních služeb, včetně povinnosti poskytnout právní pomoc bezplatně nebo za sníženou odměnu, pokud to odůvodňují příjmové a majetkové poměry žadatele. Komorou určený advokát je povinen právní služby žadateli poskytnout za Komorou určených podmínek. To neplatí, jsou-li dány důvody pro odmítnutí poskytnutí právních služeb uvedené v § 19 nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva; v těchto případech advokát o důvodech neposkytnutí právních služeb bez odkladu písemně vyrozumí žadatele a Komoru. Určení advokáta Komorou nenahrazuje plnou moc vyžadovanou zvláštními právními předpisy k obhajobě toho, jemuž byl advokát Komorou určen, v trestním řízení nebo k jeho zastupování v jiném řízení.“

Ze správního spisu vyplývá, že napadené rozhodnutí se vztahuje k žádostem žalobců o určení advokáta ze dne 25. 3. 2015 (doručených dne 27. 3. 2015), které se týkaly jimi podané občanskoprávní žaloby o náhradu škody a nemajetkové újmy proti Ministerstvu spravedlnosti. Žalobci v žádostech uvedli jména dvou advokátů, kteří jim odmítli poskytnout právní službu, a přiložili kopii rozhodnutí soudu o zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce, konkrétně kopii usnesení ze dne 27. 2. 2015. Citovaným usnesením obvodní soud zamítl žádost žalobců o ustanovení zástupce s odůvodněním, že žalobci ani přes výzvu soud nedostáli povinnosti tvrzení, resp. neuvedli taková tvrzení, která by žalovaný nárok zachycovala a zakládala v podobě způsobilé být vůbec předmětem dokazování. Žalovaným nárokem v dané věci byla platba 7 000 000 Kč každému ze žalobců jako náhrada škody a nemajetkové újmy, jež žalobci odůvodnili trestnou činností jménem státu nezákonně jednajících osob.

Uvedené usnesení včetně odvolání proti tomuto usnesení označeném jako „blanketní“ žalobci předložili ke své žádosti o určení advokáta dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii k průkazu, že nesplňují podmínky pro ustanovení advokáta soudem. Stejně tak pro tyto účely předložili prohlášení o majetkových, výdělkových a sociálních poměrech, včetně příloh jejich dokládajících jejich sociální situaci (přiznání invalidního důchodu žadatelů, potvrzení o zdravotním stavu žadatelky). Z usnesení obvodního soudu ze dne 27. 2. 2015 vyplývá, že žalobci v uvedeném řízení uplatnili pouze obecná tvrzení a ani po výzvě soudu nedoplňovali podaný návrh vyličením skutkových okolností, z nichž by vyplývalo, jakým konáním a kterých osob se cítí být poškozeni, jaká nezákonná rozhodnutí proti nim byla vydána, v čem spatřují nezákonný úřední postup. Usnesení soudu o zamítnutí žádosti žalobců o ustanovení advokáta tak stojí na závěrech, že žalobci nedostáli první povinnosti žalobců – povinnosti tvrzení a vyličení rozhodných skutečností, z nichž dovozují požadovaná plnění. Žalobci dále předložili odvolání, které označili jako „blanketní“, v němž však uvedli důvody svého odvolání, kdy nesouhlasili s neustanovením zástupce pro řízení před soudem a vydané usnesení označili jako extrémní justiční podvod s výtkou, že obvodní soud zkresluje skutečný stav ve věci žalobců, soud o věci nic neví a naprosto ignoruje opakovaně soudu sdělované skutečnosti, že vzdělání a zdravotní stav žalobců vylučuje, aby žalobci mohli se soudem komunikovat v rovině požadované v řízení před soudem. Vytýkali, že soud ignoruje

neschopnost právně nevzdělaných žalobců se soudem plnohodnotně komunikovat a nadále tvrdili, že proti nim jsou páchany zločiny proti lidskosti a stát po několik trvajících let ničí životy žalobců a jejich majetek.

Soud dále ze správního spisu žalované zjistil, že žalobci zaslali žalované dopis ze dne 8.4.2015, došlý žalované dne 9.4.2015, v němž reagovali na usnesení obvodního soudu ze dne 27.2.2015 a doplnili svou žádost o určení advokáta o posouzení věci žalobců jako celku komplexně na 3 800 listech základního spisu včetně použití dalších důkazů a záznamů skrytou kamerou. K tomu uvedli, že jde o obrovský rozměr informací za cca 5let, týkající se nelidských zvěrstev páchaných na obou žalobcích žalovaným i dalšími orgány státu. Uvedli, že žalovaná k žádostem žalobců o určení advokáta nepochopila, oč ve věci žalobců jde, i když žalobci shromáždili důkazy, které prokazují obchodování s lidmi, s kriminalitou, s přístupem k vymáhání práva ze strany policistů a státní správy ČR. Uvedli, že mají detailně doloženo, jak policejní a justiční mafie postupuje. Věc žalobců leží u orgánů BIS, NBÚ, přičemž žalobcům je zamezována možnost přednést cca 200 důkazů o uvedených zločinech ze strany státu. Tím jsou žalobci zahrnuti do bezvýchodné situace, kterou obvodní soud navodil tím, že žalobcům zástupce pro řízení ve věci sp. zn. 18C 380/2014 neustanovil.

Soud přisvědčuje žalované v tom, že žalobci nesvědčí splnění všech podmínek, za nichž jim lze dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii určit zástupce.

Žalobci předloženým rozhodnutím obvodního soudu prokázali, že splňují podmínku pro určení advokáta tím, že jim nebyl ustanoven advokát soudem. Žalobci totiž ke dni rozhodnutí žalované nedoložili, že by k jimi podanému odvolání bylo usnesení obvodního soudu o neustanovení advokáta pro řízení zrušeno nebo změněno. Za tohoto stavu, byť žalovaná tvrdí, že rozhodnutí soudu 1. stupně nebylo v době vydání napadeného rozhodnutí pravomocné a žádost žalobců o určení advokáta žalovanou tak byla předčasná, lze vycházet z toho, že žalobcům nebyl advokát ustanoven soudem, ostatně sama žalovaná při hodnocení podmínek, za kterých lze advokáta určit postupem podle zákona o advokacii, z uvedeného usnesení obvodního soudu vychází.

Žalovaná dále v napadeném rozhodnutí uvedla, že žalobci uvedli shodně i jména dvou advokátů, kteří jim měli poskytnutí právní služby odmítnout. Protože žalovaná v napadeném rozhodnutí nestaví svůj závěr na neprůkaznosti tvrzení žadatelů o odmítnutí právní pomoci a neověřovala takový postup ze strany zmíněných advokátů, lze rovněž dovodit, že i druhá podmínka ust. § 18 odst. 2 zákona o advokacii pro určení advokáta je splněna. Je skutečností, že úprava daná ust. § 18 odst. 2 zákona o advokacii v podmínce možnosti domoci se právních služeb podle zákona o advokacii míří na situace, kdy jsou právní služby zvolenými advokáty postupně odmítány a existenci této situace u žalobců žalovaná v napadeném rozhodnutí nerozporuje.

I přes splnění uvedených zákonných předpokladů pro určení advokáta žalovanou, soud nepřistoupil ke zrušení napadeného rozhodnutí, neboť má za prokázané, že vyhovění žádosti o určení advokáta bránilo zjištění žalované, že v rozsahu požadované právní služby jde o bezdůvodné uplatňování práva.

Žalovaná v napadeném rozhodnutí s odkazem na usnesení obvodního soudu ze dne 27.2.2015 v řízení o návrhu žalobců na náhradu škody a nemajetkové újmy v částce 14 000 000 Kč (7 000 000 Kč pro každého ze žadatelů), pro který je požadováno poskytnutí právní služby, dospěla k závěru, že jde o zjevně bezdůvodné uplatňování práva. Z usnesení

obvodního soudu zjevně vyplývají důvody, pro které obvodní soud neustanovil žalobcům zástupce pro řízení a těmito důvody jsou jen obecná tvrzení žalobců o psychické a fyzické újmě žalobců, ztrátě majetku a destrukci podnikatelské činnosti včetně tvrzení o škodách páchaných blíže nekonkretizovanými jednáními blíže neurčených osob či orgánů státu. To přesto, že žalobci ani k výzvě obvodního soudu neuvedli, kdo konkrétně, na jakém místě, v jakém čase a jakými prostředky a způsoby jednal proti žalobcům, aby soud měl alespoň rámcový obraz škodícího jednání a mohl, alespoň v hrubých rysech zvažovat možnost dokazování. Městský soud v Praze rozumí argumentaci žalobců v tom, že nejsou v právu zdatní a kvalifikovaní, ale podstata toho, že jim nebyl určen advokát, je jiná. Tkví v tom, že aby jim mohla být právní služba poskytnuta (ať již soudem či určením advokáta žalovanou), je třeba, aby žalobci vyličili, jednoduše či srozumitelně řečeno, „co se jim přihodilo, kdo konkrétně zasáhl do jejich práv, jakým způsobem, kdy se tak stalo a na jakém místě“. Tyto skutečnosti *nejsou právními otázkami*, s nimiž jim může pomoci kvalifikovaný advokát, ale skutkovými důvody, které *mohou znát jedině žalobci*, nikoliv jiné osoby. Pravidlo pro úvahu o určení advokáta je tedy opačné. Nejprve je třeba předeštířit konkrétní tvrzení o zásahu do práv, až teprve za těchto podmínek je možné posoudit nezbytnost určení advokáta za účelem poskytnutí právní služby. Advokát je zákonem o advokacii veden k poskytování právní služby, která spočívá v kvalifikované právní pomoci (orientace v právu a v právních možnostech vymoci pro žadatele nejprůzračnější výsledek), nemůže však vědět o skutečnostech, které se v životě přihodily žadatelům o právní služby a které je vedou k vyhledání právní pomoci. V souzené věci vyličení takových skutkových okolností mohlo vzejít toliko od žalobců, neboť jsou to *jedině oni*, kteří takové skutkové okolnosti měli zažít a kteří je považují za příčinu a důvod k náhradě škody. Úkolem případného právního zástupce je pak poskytnutí právního poradenství zda, jakým způsobem a jakými prostředky, které stanoví zákon, toto odškodnění nárokovat.

Takové prvotní a nezbytné vyličení konkrétních skutkových okolností nebylo v řízení před obvodním soudem předeštěno a takové skutečnosti nejsou patrné ani z „blanketního“ odvolání žalobců ani z jejich podání ze dne 8.4.2015, doručeného žalované. Proto městský soud nemohl vejít na námitky žalobců uplatňovaných v řízení před žalovanou a zejména v podané žalobě, že obvodní soud a i žalovaná rozhodovaly bez vědomosti a znalostí o „věci“ žalobců, když žalobci žádné konkrétní údaje a informace o své „věci“ obvodnímu soudu, a to ani k výzvě a dále ani žalované v jejich žádosti nesdělili. Poukaz na velké množství důkazů ve věci a rozsáhlé kauzy poškozování a korupce, nejsou způsobitelné, aby obvodní soud alespoň v hrubých rysech vymezil důvody nároku a tím určil směr dokazování.

Soud proto přisvědčuje tomu, že žalovaná měla pro účely posouzení žádosti žalobců k dispozici podklad – usnesení obvodního soudu ze dne 27.2.2015 a nekonkrétní podklady žalobců, z nichž bylo možné v době rozhodování žalované usoudit na zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva ve smyslu § 18 odst. 2 zákona o advokacii.

Materiální podmínka pro poskytnutí právní služby podle zákona o advokacii, tj. že nejde o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva, tedy nebyla splněna.

Soud si je vědom právní úpravy dané ust. § 18 odst. 2 zákona o advokacii, kde dle úpravy věty páté a šesté citovaného ustanovení je otázka bezdůvodného uplatňování nebo bránění práva spojena s posouzením, které poskytuje nikoliv žalovaná, ale určený advokát. Smyslem tohoto ustanovení je odmítnout právní služby, které se po kvalifikovaném posouzení advokátem, jeví jako nepotřebné, vůbec nevedoucí k ochraně nebo bránění práv žadatele, např. proto, že vůbec nejsou dány podmínky pro uplatňování nebo bránění takových práv, kdy

nároku nelze vůbec vyhovět nebo jde-li o zjevný nepoměr mezi skutkovým vyličením uplatněného nároku a žalobním petitem (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu 30 Cdo 1038/2013). V souzené věci nebyly *obdobně* pro nedostatek konkrétních tvrzení dány podmínky pro uplatňování nebo bránění práv žalobců.

Standardně je třeba vycházet z toho, že až žalovanou určený advokát, který se seznámí s věcí žadatele si může učinit kvalifikovaný úsudek o tom, zda žadatel bezdůvodně uplatňuje svá práva či nikoli. Určený advokát posuzuje, zda jsou či nejsou takové podmínky dány a jeho závěr je výsledkem znalosti okolností vyličených žadatelem o právní službu a uplatněným nárokem. V souzené věci se jevil takový postup jako nadbytečný a vzhledem k postojům žalobců a k jejich stávajícím tvrzením nebylo možné jej jako potřebný ani předpokládat. Návrh žalobců jako zcela bezúspěšné uplatňování práva již posoudil obvodní soud ve svém usnesení ze dne 27.2.2015, přičemž žalobci v žádosti o určení advokáta žalovanou rovněž nepředestřeli žádné konkrétní skutečnosti o jejich nároku, které by mohly vést k poskytnutí právní služby určeným advokátem.

Ustanovení § 18 odst. 2 zákona o advokacii žalované nestanoví povinnost vždy určit advokáta na žádost, ale stanoví, že žalovaná o žádosti o určení advokáta rozhoduje rozhodnutím. Přitom v tomto rozhodnutí musí vymezit věc, v níž je advokát povinen poskytnout, jakož i rozsah těchto služeb. Rozhodování (zde správním rozhodnutím) znamená, že žalovaná buď žádosti vyhoví a stanoví rozsah služeb nebo žádost zamítne. Je proto i na úvaze žalované, aby žádost posoudila komplexně včetně všech okolností případu a je-li dán legitimní důvod, který zjevně neumožňuje poskytnutí služby případně určeným advokátem, je přijatelné, aby sama žalovaná ze zjevného důvodu žádosti o určení advokáta nevyhověla.

Ze způsobu přístupu žalobců k vlastním tvrzením, kdy tito jsou přesvědčeni, že je to soud a žalovaná, kdož mají vyhledávat prvotní skutečnosti a důkazy, by ani případně určený advokát nemohl ve vztahu k žalobcům učinit jiný věcný úsudek než ten, že jde o zjevně bezdůvodné (dle obvodního soudu dokonce o zcela bezúspěšné) uplatňování práva, který je vyvoditelný z podkladů řízení před žalovanou a z usnesení obvodního soudu o návrhu žalobců na ustanovení advokáta. Vzhledem k uvedenému a ke smyslu materiálního důvodu odmítnutí právního zastoupení, který je v této věci zcela zřejmý, soud nepovažuje za nezákonné, pokud takový úsudek v tomto případě, daném již rozhodnutím soudu, apriori učinila žalovaná na místo advokáta, který by teprve musel být postupem žalované určen, avšak jeho určení by z hlediska „právní ochrany či obrany žalobce“ v uvedeném řízení nemohlo dojít kýženého cíle. Uvedeným postupem sice žalovaná na sebe atrahovala „pravomoc“ advokáta, avšak v tomto případě lpění na striktním postupu, spočívajícím v určení advokáta a poté v nezbytném odmítnutí právních služeb určeným advokátem, by neodpovídalo smyslu právní úpravy a šlo by o pouhý formalismus. Z důvodu okolností, za nichž byla žalobci ke dni vydání napadeného rozhodnutí požadována právní služba, a z důvodů, které nebyly obvodním soudem přijaty pro zcela bezúspěšné uplatňování práva, městský soud neshledává postup žalované natolik vadným, že by způsoboval nezákonnost napadeného rozhodnutí, neboť zachovává význam a smysl poskytování právních služeb podle zákona o advokacii.

Ze shora uvedených důvodů a pro nedostatek materiální podmínky, spočívající ve způsobu uplatňování práva žalobci v posuzovaném občanskoprávním řízení, Městský soud v Praze dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 jako nedůvodnou zamítl.

K návrhu žalobců na stanovení povinnosti žalované zaplatit náhradu za nemajetkovou újmu ve výši 100 000 Kč soud konstatuje, že o nároku na náhradu škody způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem nerozhodují soudy ve správním soudnictví (které dle § 2 s. ř. s. poskytují ochranu *veřejným* subjektivním právům fyzických osob), ale soudy v občanském soudním řízení (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2005, č. j. Na 12/2005 – 8, publ pod č. 671/2005 Sb. NSS). Městský soud v Praze proto tento žalobní návrh výrokem III. tohoto rozsudku podle § 46 odst. 1 písm. d) a § 46 odst. 2 s. ř. s. odmítl. K tomu, aby se žalobci domohli přezkoumání jejich věci soudem, je třeba podat žalobu podle § 7 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). Soud v této souvislosti však žalobce upozorňuje na to, že nárok na náhradu škody způsobenou při výkonu státní moci lze podle § 14 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. u soudu úspěšně uplatnit pouze tehdy, pokud poškozený nárok uplatní nejprve u příslušného správního úřadu.

O náhradě nákladů řízení ve vztahu k výroku pod bodem II. soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. Žalobci neměli ve věci úspěch, soud jim proto ve výroku IV. nepřiznal náhradu nákladů řízení a žalované účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly.

O náhradě nákladů řízení ve vztahu k výroku pod bodem III., v němž byla žaloba v rozsahu týkající se zaplacení náhrady nemajetkové újmy odmítnuta, nemají účastníci řízení právo na náhradu nákladů řízení, neboť podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s., žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta. Soud proto i ve vztahu k výroku pod bodem III. Ve výroku pod bodem IV. náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í :

I. Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

II. Ve věci náhrady za nemajetkovou újmu ve výši 100 000 Kč se žalobci mohou domáhat svého práva podáním žaloby ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku (§ 46 odst. 2 s. ř. s.) tak, aby v této lhůtě žaloba došla soudu příslušnému k občanskému soudnímu řízení (§ 82 odst. 3 o. s. ř.). Podání kasační stížnosti nemá na běh této lhůty vliv. Věcně příslušným soudem je v dané věci okresní soud (§ 9 odst. 1 o. s. ř.).

V Praze dne 28. února 2017

JUDr. Naděžda Řeháková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Lucie Horáková